

Rodno utemeljeno nasilje nad ženama – istraživanje provedeno diljem Europske unije

Člankom 21. Povelje o temeljnim pravima Europske unije priznato je pravo na slobodu od diskriminacije, uključujući i one utemeljene na spolu.

Politički kontekst

I u Rezoluciji Europskog parlamenta o ukidanju nasilja nad ženama (26. studenog 2009.) i u Zaključku Vijeća Europske unije o iskorjenjivanju nasilja nad ženama (8. ožujka 2010.) istaknut je nedostatak redovitih i usporedivih podataka o nasilju nad ženama u Europskoj uniji (EU). Premda je niz država članica Europske unije proveo relevantna istraživanja, rezultati se ili ne mogu uspoređivati ili su zastarjeli.

Stoga se Rezolucijom Europskog parlamenta o Štokholmskom programu (25. studenog 2009.) pozvalo agenciju FRA da prikupi i objavi „pouzdanu, usporedivu statistiku o svim osnovama diskriminacije [...] i o jednakom postupanju s tim osnovama, uključujući i usporedive podatke o nasilju nad ženama unutar Europske unije“.

Takvi su pouzdani i usporedivi podaci ključni za procjenu razmjera ove pojave te za pronalaženje odgovarajućih rješenja.

Ključna pitanja

Nasilje nad ženama i Europska unija

Nasilje nad ženama i dalje je gorući problem diljem država članica Europske unije, potkopavajući tako suštinska temeljna prava žena, kao što su dostojanstvo, pristup pravdi i jednakost spolova. Utjecaj nasilja nad ženama seže daleko onkraj neposredno pogođenih pojedinaca – žrtve/-ava i počinitelja – te utječe na obitelji, zajednice i društvo u cjelini.

Jednakost žena i muškaraca suštinsko je načelo Europske unije. Ono je priznato u Ugovorima Europske unije i u Povelji o temeljnim pravima Europske unije. Nasilje nad ženama može se povezati s nekoliko članaka Povelje – kao što su ljudsko dostojanstvo (članak 1.) i pravo na život (članak 2.) i pravo na integritet osobe (članak 3.), zabrana mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (članak 4.), pravo na slobodu i sigurnost (članak 6.) i zabrana diskriminacije (članak 21.). Europska komisija potvrđuje odlučnost Europske unije u suzbijanju rodno utemeljenog nasilja u svojoj „Strategiji za ravnopravnost između žena i muškaraca 2010.–2015.“ (21. rujna 2010.).

Istraživanje nasilja nad ženama agencije FRA

Tijekom 2011. i 2012. godine Agencija Europske unije za temeljna ljudska prava (FRA) provest će istraživanje nasilja nad ženama diljem Europske unije. Ovo je prvo istraživanje takve vrste koje slučajnim odabirom intervjura 40.000 žena diljem 27 država članica Europske unije i Hrvatske. Stoga će se njime pribaviti čvrsti i usporedivi podaci koje će kreatori politika trebati uobličiti u politike suzbijanja takvog nasilja.

Posebni ciljevi ovog istraživanja jesu:

- pružanje dokaza potrebnih ključnim interesnim skupinama, kao što su kreatori politika, praktičari i nevladine organizacije, za razvoj politika i drugih mjera za suzbijanje nasilja nad ženama;
- pribavljanje, po prvi puta, podataka usporedivih diljem Europske unije o razmjerima i prirodi iskustva žena s tjelesnim, seksualnim i psihološkim nasiljem i uznemiravanjem – uključujući i činjenicu prijavljuju li one ta iskustva i na kakvu reakciju nailaze kad to učine;
- doprinos prikupljanju podataka za razvoj pokazatelja koji će se koristiti za praćenje nasilja nad ženama i reakcija na njega.

Mjerenje nasilja nad ženama

Cilj ovog istraživanja jest obuhvatiti „svakodnevno“ iskustvo žena s nasiljem – uključujući **tjelesno, seksualno i psihološko nasilje**, uznemiravanje i uhođenje, od strane sadašnjih i bivših partnera i drugih osoba, tijekom proteklih 12 mjeseci i od dobi od 15 godina. Cilj ovog istraživanja također je i izmjeriti **iskustva nasilja prije dobi od 15 godina**, kako bi se dobila sveobuhvatna slika iskustva žena tijekom cijelog života.

Ovo će se istraživanje posebno pozabaviti iskustvima nasilja u različitim okolinama, kao što su obitelj ili radno mjesto, kao i oblicima nasilja/uznemiravanja koja se provode primjenom novih komunikacijskih tehnologija, kao što su slanje SMS poruka ili društvene mrežne stranice na internetu. Ovo će istraživanje također obuhvatiti i pitanja o učestalosti i težini nasilja, tjelesnim, emocionalnim i psihološkim posljedicama nasilja, korištenju zdravstvene zaštite i drugih usluga, zadovoljstvu primljenim uslugama, kao i pitanja o iskustvu žena u obraćanju policiji i o njihovom osjećaju sigurnosti.

Metodologija

Istraživanje nasilja nad ženama agencije FRA provodit će se u vidu prikupljanja kvantitativnih podataka velikih razmjera, na temelju detaljnog upitnika. To će istraživanje obuhvatiti i standardizirane intervjuve oči u oči sa slučajnim uzorkom od 1.500 žena u svakoj državi, što je ukupno **40.000 intervjuiranih žena** diljem Europske unije. Rezultati će biti reprezentativni podaci o nasilju nad ženama na razini Europske unije i na nacionalnoj razini.

Uzimajući u obzir mnoštvo oblika nasilja nad ženama i svojstvena ograničenja svake pojedinačne metodologije istraživanja, vrlo je važno priznati da se ovim istraživanjem ipak neće moći izmjeriti sve vrste nasilja nad ženama. Primjerice, relativno rijetki oblici nasilja ili oni koji uglavnom utječu na određene subpopulacije – kao što su trgovanje ženama i djevojkama ili osakaćivanje ženskih genitalija – bit će nedovoljno obuhvaćeni slučajnim uzorkom.

Rad na pripremama za istraživanje punih razmjera

Od 2010. godine Agencija FRA sudjeluje u savjetovanjima s interesnim skupinama i stručnjacima u cilju razvoja svog projekta istraživanja nasilja nad ženama, usredotočujući se na opseg i ciljeve istraživanja, potrebe kreatora politika na razini Europske unije i na nacionalnoj razini te tehničke aspekte metodologije istraživanja.

Tijekom 2010. i 2011. godine agencija FRA provela je preliminarnu studiju o nasilju nad ženama u šest država članica Europske unije: Finskoj, Italiji, Mađarskoj, Njemačkoj, Poljskoj i Španjolskoj. Cilj te preliminarne studije bio je pomoći Agenciji FRA u sastavljanju pitanja za istraživanje koja mogu pružiti usporedive rezultate o iskustvu žena s nasiljem u Europskoj uniji. Preliminarnom studijom istraživalo se na koji način različite žene razumiju ključne koncepte koji će se ispitivati u istraživanju, sto se odnosi na iskustva s tjelesnim, seksualnim i psihološkim nasiljem u „obitelji“ i na radnom mjestu, kao i u novim okolinama, kao što su društvene mreže na internetu.

Savjeti utemeljeni na dokazima

Rezultati

Rezultati istraživanja, koje ćemo objaviti 2013. godine, pomoći će u informiranju aktualnih debata na razini Europske unije o mjerama koje treba poduzeti u cilju suzbijanja nasilja nad ženama – primjerice, novim zakonskim propisima, usklađivanjem postojećih zakona ili programa u cilju podizanja svijesti među građanima Europske unije. U svakoj će državi ovo istraživanje pružiti informacije relevantne za rad policije, zaposlenika u sektorima zdravstva i socijalne skrbi i organizacija civilnog društva, pomažući u učinkovitoj raspodjeli resursa i poboljšanju usluga. Primjerice, procijenjeni broj žrtava nasilja, potrebe žrtava i njihova percepcija kvalitete pružene pomoći može potaknuti ponovnu procjenu resursa raspoloživih u vladinim i nevladinim uslugama za potporu žrtvama.

Dodatne informacije:

Molimo posjetite mrežnu stranicu agencije FRA na adresi:
<http://fra.europa.eu>,

a posebno na adresi:
http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/projects/proj_eu_survey_vaw_en.htm.

Ili nam se obratite:
information@fra.europa.eu.